

Minimālo izmeklējumu veikšanas kārtība plānveida operācijām

Sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējs nosūtīt pacientu uz plānveida operāciju

A. izvērtē pacienta fizisko stāvokli, atbilstoši ASA¹ klasifikācijas sistēmai

ASA 1	Praktiski vesels pacients
ASA 2	Pacients ar vieglu sistēmisku slimību
ASA 3	Pacients ar kompensētu sistēmisku (organisku) slimību
ASA 4	Pacients ar smagu sistēmisku slimību, kas hroniski (pastāvīgi) apdraud dzīvību

B. izvērtē ķirurģiskās operācijas apjomu pēc sekojoša algoritma

Neliela apjoma operācija

Ādas bojājuma ekscīzija;
Virspusēja abscesa drenāža;
Mazas ginekoloģiskas procedūras – abrāzijas,
Duglasa dobuma punkcija u.c.

Vidēja apjoma operācija

Neiesprūdušas cirkšņa trūces operācija;
Kāju vēnu operācijas;
Tonsilektomija vai adenotonsilektomija;
Ceļa locītavas artroskopija u.c.

Liela apjoma vai kombinēta operācija

Histerektomija;
Transuretrālā prostatas rezekcija;
Jostas daļas diskektomija;
Vairogdziedzera rezekcija;
Locītavu protezēšana u.c.

Sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējs izvērtējot pacienta fizisko stāvokli un operācijas apjomu:

- 1.1. izsniedz nosūtījumu minimālo papildus izmeklējumu veikšanai atbilstoši tabulā norādītajam algoritmam;
- 1.2. indikāciju gadījumā izsniedz nosūtījumus papildus izmeklējumiem virs minimālajā algoritmā noteiktajam;
- 1.3. informē pacientu par izmeklējumu veikšanas iespējām izmantojot tīmekļa vietni http://rindapiearsta.lv/lv/mekle_isako piedāvātajām meklēšanas opcijām;
- 1.4. Informē par izmeklējumu rezultātu derīgumu termiņus pirms plānveida operācijas.

1. ASA - American Society of Anesthesiologists (Amerikas anesteziologu asociācija)

ALGORITMS

Ārstniecības personām pacientu nosūtīšanai minimālo papildus izmeklējumu veikšanai pirms plānveida operācijas:

Nr. p.k.	Izmeklējumu nosaukums	Neliela apjoma operācija			Vidēja apjoma operācija			Liela apjoma vai kombinēta operācija		
		ASA1	ASA2	ASA3 ASA4	ASA1	ASA2	ASA 3 ASA 4	ASA1	ASA2	ASA 3 ASA 4
1.	Asins grupa (ABO), Rh(D); Anti eritrocitārās antivielas				X	X	X	X	X	X
2.	Pilna asins analīze				V	V	I	X	X	X
3.	Urīna analīze					V	I	X	X	X
4.	Kreatinīns, elektrolīti, GFĀ			I	V	V	I	X	X	X
5.	Plazmas olbaltumi (albumīns)						I	X	X	X
6.	Bilirubīns un tā frakcijas						I	X	X	X
7.	Aknu enzīmi					RF	I	X	X	X
8.	Glikoze asinīs			I		RF	I	X	X	X
9.	Koagulogramma					RF	I	X	X	X
10.	EKG		A	I	V	RF	I	X	X	X
11.	Krūšu kurvja Rtg vai ārējās elpošanas testi					RF	I	X	X	X

A	Apsverams	RF	Vēlams, ja ir riska faktori
I	Indicēts konkrētos gadījumos (skat. skaidrojumu)	X	Jāveic
V	Vēlams		

I Skaidrojums izmeklējumiem, kuri indicēti konkrētos gadījumos:

Neliela apjoma operācija (ASA 3 vai ASA 4)	
Kreatinīns, elektrolīti, GFĀ	Indicēts, ja ir nieru, aknu, sirds un asinsvadu, plaušu patoloģija, cukura diabēts, barojuma traucējumi (kaheksija, aptaukošanās), un pacientiem, kas lieto diurētiskus vai kortikosteroīdus.

Vidēja apjoma operācija (ASA 3 vai ASA 4)	
Pilna asins analīze	Indicēts pacientiem ar anēmiju šobrīd un anamnēzē, pacientiem ar hematoloģiskām slimībām, autoimūnām slimībām un ārstētiem ar imūnsupresoriem, arī pacientiem ar elpošanas un sirds mazspēju (arī šobrīd kompensētu).
Urīna analīze	Indicēts pacientiem ar nieru un urīnceļu patoloģiju šobrīd un anamnēzē, cukura diabēta pacientiem.
Kreatinīns, elektrolīti, GFĀ	Indicēts, ja ir nieru, aknu, sirds unasināsvadu, plaušu patoloģija, cukura diabēts, barojuma traucējumi (kaheksija, aptaukošanās), pacientiem kas lieto diurētiskus vai kortikosteroīdus.
Plazmas olbaltumi (albumīns)	Indicēts pacientiem ar barojuma traucējumiem (piemēram, kaheksiju), aknu patoloģiju, nieru patoloģiju ar izteiktu proteīnūriju
Bilirubīns un tā frakcijas	Indicēts pacientiem ar aknu un žultsceļu patoloģiju šobrīd vai anamnēzē
Aknu enzīmi	Indicēts pacientiem ar aknu un žultsceļu patoloģiju šobrīd vai anamnēzē, ar hronisku sirds mazspēju, hroniskiem alkoholiķiem, kā arī pacientiem, kas lieto potenciāli hepatotoksiskus preparātus.
Glikoze asinīs	Indicēts, ja ir cukura diabēts, aknu, aizkuņģa dziedzera, perifēro asinsvadu patoloģija, aptaukošanās, sirds išēmiskā slimība, pacientiem, kas lieto kortikosteroīdus
Koagulogramma	Indicēta pacientiem ar asins recēšanas traucējumiem, hematoloģiskām, aknu slimībām, pacientiem, kas lieto antikoagulantus.
EKG	Indicēts kardiālā riska pacientiem, ar sirds unasināsvadu un elpošanas sistēmas patoloģiju anamnēzē vai pašreiz, visiem (arī jauniem) pacientiem ar sūdzībām par sirds un asinsvadu sistēmu, pacientiem, kas lieto kardiovaskulārās un diurētiskās zāļvielas, arī smēķētājiem, kas izsmēķē vairāk par 20 cigaretēm dienā
Krūšu kurvja Rtg vai ārējās elpošanas testi	Indicēta pacientiem vecumā pēc 60 gadiem, visiem pacientiem ar kardiovaskulāro un respiratorisko patoloģiju anamnēzē vai pašreiz, visiem pacientiem ar palielinātu vairogdziedzeri, ar tuberkulozi, onkoloģiskiem pacientiem ar aizdomām par metastāzēm plaušās, kā arī pacientiem, kam pēdējos 12 mēnešos nav veikta krūšu kurvja orgānu radioloģiskā izmeklēšana.
Glikoze asinīs	Indicēts, ja ir cukura diabēts, aknu, aizkuņģa dziedzera, perifēro asinsvadu patoloģija, aptaukošanās, sirds išēmiskā slimība, un pacientiem, kas lieto kortikosteroīdus
EKG	Indicēts kardiālā pacientiem, ar sirds –un asinsvadu un elpošanas sistēmas patoloģiju anamnēzē vai pašreiz, visiem (arī jauniem) pacientiem ar sūdzībām par sirds un asinsvadu sistēmu, pacientiem, kas lieto kardiovaskulārās un diurētiskās zāļvielas, arī smēķētājiem, kas izsmēķē vairāk par 20 cigaretēm dienā